

HET WOORD VAN DE WEEK

21e jaargang nr. 52 22 december 1968

ORGAAN VAN HET HUMANISTISCH VERBOND

administratie
postbus 114, Utrecht
tel. 030-24641
postgiro 58 t.n.v. Woord van de Week

abonnementsprijs voor Nederland, andere
E.E.G.-landen, Suriname, Curaçao en de
Antillen f 7,50 per jaar
Overige landen f 12,50 per jaar
losse nummers f 0,50
verschijnt wekelijks

Persoonlijkheid en de grenzen der demokratische vrijheden

Waarom roept de Demokratie in onze tijd problemen op. Omdat velen die haar als wapen gebruiken daarmee haar tegendeel verdedigen. Anders gezegd, omdat men onder democratische leuzen ondemokratische dingen doet. Herman Gorter heeft in zijn gedicht *Mei* de idealen van de Tachtigers, Persoonlijkheid en Schoonheid het sterkst tot uiting gebracht. Als de Kleine Mei zegt, dat ze Balders Vrouw wil worden, antwoordt hij:

*„Nooit kan dit zijn, Mei, dat ik aan
een ander hore, ik zie niemand dan
mijzelf, niet u, mijn kind.
Ik leef door eigene ontvangenis.”*

Dit zijn dodelijke woorden voor Mei, misschien de krachtigste, maar ook de kilste woorden van ego-centrisch zelfbewustzijn van de persoonlijkheid. Later bracht hij die van het Socialisme onder woorden.

*O te leven in deze schoonste tijd
Nu men zich ieder ogenblik kan geven
Aan de mensheid en ieder uur van 't leven
Zich zelf hebben en zich zelf raken kwijt.*

Zich weggeven en tegelijk zich zelf blijven, de hoogste zaligheid, zegt hij. En dit kan nu door het Socialisme. Liefde voor, geen haat tegen de mensheid van de quintessens van zijn communisme, evenals van Henriëtte Roland Holst.

Op 't ogenblik tiert haat en vijandschap tussen de mensen van oost en west, van links en niet links. In Gorter is deze tegenstelling tussen *Ik* en *Wij* al omstreeks 1916 volledig uitgesproken. Er is met deze persoonlijkheid iets gebeurd tussen 1885 en nu, iets dat men een evolutie kan noemen in opgaande of neergaande zin, al naar het standpunt waarop men zich plaatst.

Van af Kloos' beroemde woorden:

„ik ben een God in 't diepst van mijn gedachten”
tot bijv. Remco Campert:

„ik speelde tussen wrakstukken van weggeworpen bommenwerpers”,

heeft er zich een degenererende tendens voorgedaan van het begrip persoonlijkheid. Ik moet nu even een paar voorbeelden aanhalen om dit toe te lichten:

Nijhoff schreef in 1916:

„Ik ben een stille man waar God mee speelt”.

J. C. Bloem in 1930:

„Mijn hart is maar een vod. Het wordt nog niet eens verkwist en langzaam wordt het tot bezit van een grijze mist.”

En van Marsman zijn de wel heel typerende woorden:

„Ik die bij de sterren sliep en 't haar der ruimten droeg . . . ik zal sterven in het zand als een creperend dier”.

Uit de aard der zaak zijn dit persoonlijke opmerkingen, maar dichters zijn de woordvoerders van wat er onder de jeugd van hun tijd leeft. En wat sedert 1950 geschreven en dus gedacht wordt, zet deze min of meer negatieve lijn in neerwaartse richting voort. De persoonlijkheid leeft nog, even vurig en hartstochtelijk als in 1880, maar zij is hard geworden, realistisch en laat zich vooral drijven door haat, terwijl het scheppende element, dat de sterke persoonlijkheid kenmerkt in het negatieve vlak is terecht gekomen tot aan de wil het bestaande omver te werpen toe.

De kinderen van vandaag zijn de kinderen van het absurde. Ze hebben de krachten van hun persoonlijkheid omgezet in destructieve richting. Zij zetten als het ware de verwoestende krachten van de oorlog voort in straatgevechten en aanvallen op de bastions van wetenschap en kunst. Wat is het onderscheid tussen een 18-jarige Jacques Perk, wanneer hij zegt:

„De Godheid troont in mijn trots gemoed” en *„Ik stoot de wereld weg in de eindeloosheid”* en de jongeren van vandaag die medezeggenschap verlangen en inspraak bij de organisatie van universiteiten, die hoogleraren de les lezen en discussies eisen om hen schaakmat te zetten. Ook zij willen hun persoonlijkheid geëerbiedigd zien en hun mensenrechten gewaarborgd. Hier kunnen we inkomen. Alleen is er onderscheid in de toegepaste methoden. Hier kan men van mening verschillen.

Een overeenstemming tussen vroegere en hedendaagse generaties is feitelijk altijd gelijk: bewustwording van een eigen persoonlijkheid. De vader is dan de oervijand, hij vertegenwoordigt de wereld, de maatschappij, het gezag, het bevel, de verordening, de gestelde regels. Deze symbolische vader dient derhalve bestreden om de jonge persoonlijkheid haar kans te geven. Bij de

een radio-lezing van zondag 22 december 1968

Nieuwe pocket-uitgave:

DE DOOD VERANDERT

In deze brochure geven een aantal personen van verschillende richting hun visie op wat voor hen de dood betekent. We zien dat zich een verandering van de doodsgedachte voltrekt.

112 blz. — f 3,25

Bestellingen bij voorkeur door overschrijving op postrekening 30.49.60 t.n.v. het Humanistisch Verbond - Utrecht.

Tachtigers was dit de 19de eeuwse cliché-vorming van de taal, het zich conformeren aan de godsvruchtige taboes. Bij de jongeren vandaag gaat het tegen de hele samenleving en alles veel feller.

Perk zei het voor allen:

„De duizend die zich zelf niet wezen konden bezitten saam een waarheid die hen bindt hun is 't geloof dat spreekt uit duizend monden.”

Maar je moet er zelf op uitgaan, zelf onderzoeken, zelf meedoen met oplossen van de problemen. Zoekend naar verschillen tussen 80 en 60 zou ik willen zeggen, dat de jeugdige persoon zich in beide gevallen manifesteren wil, dat „Het oudere”, het gisteren, de aanstootgever is die haat en oppositie verwekt, dat in beide tijdperken wordt gezocht naar nieuwe vormen en een eigen persoonlijke uitspraak. Maar dat de verschillen te vinden zijn in de mate van agressiviteit van de methoden, een verbitterde liefdeloosheid, die de persoonlijkheid na haar verslapping een heel ander aanzien gegeven heeft.

Tachtig mikte op een welhaast Nietzsche-aanse hooggestemde persoonlijkheid, ver boven de profane massa, een idealistisch dichterschap cultivierend, ver boven de werkelijke wereld. Een van de redenen, dat de Tachtigers heden ten dage uit de gratie zijn is juist dit on-werkelijke idealisme waar men terecht vandaag geen raad meer mee weet. De jongeren van nu zijn heel wat nuchterder en zakelijker ingesteld. Zij kunnen deze zwerende idealen niet aanvaarden. Bij hen speelt het sociale besef een zeer grote rol. Geen van de Nieuwe Gidsers is Socialist geweest. Zelfs Eden niet, in wie het sociale element toch al heel vroeg ontwaakt was. Van Gorter heb ik al gesproken. En nu kom ik als gezegd tot de methode.

Hier moet het zwaar geladen woord *demokratie* worden ingeschakeld. Eerst even een uitspraak die u gaarne zult onderschrijven. Zondagmorgen sprak in de Rozenboom voor de gemeenschap Bussum van het Humanistisch Verbond drs. Fries de Vries over „Hoeveel jaren zijn wij jong?”

„Meer dan ooit”, aldus de spreker, „is de mens van deze tijd op zoek naar nieuwe normen, naar nieuwe spelregels. De jeugd gaat hierbij voorop, zij trekt de ouderen mee, voorzover die ouderen in dit opzicht jong hebben weten te blijven en openstaan voor de veranderingen, die zich aan het voltrekken zijn. De oude gezagsverhoudingen zijn aan het verdwijnen, de jeugd aanvaardt alleen nog gezag, voorzover dit erkenning verdient en redelijk verantwoord is. Zij is niet langer gehoorzaam aan het verstarde gezag, dat op autoriteit berust zonder meer. De emancipatie van de jeugd is in volle gang en onze hele samenleving ondervindt daar de weerslag van. Daarbij worden ook wel eens oude waarden overboord gezet, die behouden behoren te blijven, maar spreker vertrouwt dat het evenwicht zich wel weer herstellen zal. Dit is een verschijnsel dat zich altijd voordoet in tijden van ver-

nieuwing. „Echte democratie”, zei spreker” is het openen van nieuwe mogelijkheden. Wie hieraan mee kan werken mag jong genoemd worden, ongeacht het aantal van zijn jaren.”

Deze woorden zijn op het ogenblik „in”. Dat wil zeggen, ze gaan er in als gesneden koek. Ook ouderen die menen jong te moeten blijven zijn het hiermee eens, zoals zij ook denken, dat de overstroming met Sex als een teken des tijds behoort te worden aanvaard. Ieder die zich blijft verzetten krijgt te horen dat hij de jeugd niet meer begrijpt en dat zulks bijzonder dom, bekrompen en ouderwets is. Ik ben daar niet bang voor. De democratie komt uit het antieke Athene van 400 v. Chr. En juist doordat het kleine Griekenland zoveel autokratiën in zijn stadstaatjes kenden, licht daar de Atheense democratie des te helderder uit op. Perikles heeft het ons in zijn lijkrede voor de gevallen in het eerste oorlogsjaar van de strijd van Athene tegen Sparta gezegd:

„Wij hebben een staatsvorm, welks naam is democratie, omdat invloed op staatszaken is een recht van velen. Vrij leven wij als vrije burgers in onze gemeenschap. In het dagelijks leven remmen wij niet elkaars gedragingen door spiedende argwaan. We zijn niet gemelijk over onze naasten. In het openbare leven houden wij ons strikt aan de plichten ons door de staat opgelegd in gehoorzaamheid aan de opeenvolgende overheden en aan de wetten.”

Demokratie is geen anarchie, geen vrijbuiterschap, maar ook geen dwingelandij van de ene groep over de andere, maar eist naast de vrijheid van ieder gehoorzaamheid aan de wetten en de zelfgekozen overheid, met behoud van eigen persoonlijkheid. Een ongeordende maatschappij is de contradictie in terminis want het begrip maatschappij impliceert, houdt in, geordendheid. En deze geordendheid vereist dat de individuen die deze maatschappij vormen, aan regels en wetten gebonden zijn, zich moeten houden aan de spelregels die ten nutte van het wel en wee der gemeenschap zijn opgesteld. Democratie: letterlijk: heerschappij van het (gehele) volk. De souvereiniteit (staatsmacht), wetgevend, uitvoerend en rechtelijk in handen van het geheel der staatsburgers. Maar wat is dat geheel der staatsburgers? De volledige massa, een miljoenkoppig monster, als massa een eenheid, als miljoenen individuen noch in wil, noch in overtuiging een homogene, gelijkgezinde groep. Daarom wordt de staatsmacht uitgeoefend door een meerderheid plus één, gekozen volksvertegenwoordigers. Democratisch heet een staat (monarchie of republiek) die een dergelijke staatsvorm voorstaat. En dat is goed.

In onze tijd is de jeugd sterker sociaal en politiek bewogen dan de Tachtigers waren. De abstracte dame Schoonheid heeft hun vandaag niets meer te zeggen. Men is links, zelfs tot in het anarchistische toe. De S.D.A.P. ten tijde van Domela Nieuwenhuis weigerde diens anarchie te aanvaarden. Nu heeft die anarchie uiteraard een sterk individualistische inslag. Ze is a.h.w. een extreme vorm van de rechten der persoonlijkheid. En het is dan ook in deze richting dat moderne persoonlijkheidsgevoelens zich trachten uit te leven. Maar hierin ligt dan tevens een tendens naar eigengerechtigheid en miskenning van het recht van anderen, d.i. van democratie. Wanneer we dan ook van Studenten lezen, die collegezalen binnendringen, waar een hoogleraar bezig is, en discussies eisen, dan is er dunkt me sprake van een averechtse persoonlijkheid, die om gelijk te krijgen wanorde sticht, ook al zouden zij hun kritiek op bepaalde instellingen met rede en

recht kunnen verdedigen. Hier zijn de grenzen van de democratische vrijheden bepaald overschreden, die aan iedere burger het recht op zijn maatschappelijk bestaan en persoonlijke overtuiging garanderen. Het is al vaker gezegd, dat hier sprake is van autoritair en anarchistisch optreden, dat lijnrecht in strijd is met alle democratische begrippen.

Laten we oppassen, hierbij *niet* te generaliseren. Het zijn ten slotte bepaalde fanatieke minderheden, die labiele elementen met holle gebaren en grote woorden mee slepen. U weet natuurlijk allemaal, dat de befaamde rechten van de mens terug gaan op de denkbeelden van 18de eeuwse filosofen als Montesquieu, Rousseau en op de mannen die aan Frankrijk haar eerste grondwet hebben gegeven, in 1791, laatstelijk bevestigd in het verdrag van Zürich. De Déclarations des droits des hommes. Mag ik het zo formuleren:

„De persoonlijke vrijheid van de mens, en dat zijn dan zijn natuurlijke rechten, bestaat in alles te kunnen doen en zeggen wat niet schadelijk is voor anderen. De uitoefening van deze rechten kent geen andere beperkingen en grenzen, dan dezulke, welke aan de andere leden van de gemeenschap het genot verzekeren van diezelfde rechten.”

Ik weet natuurlijk heel best, dat zij die geen vrede kunnen hebben met bestaande toestanden, de wegen van de revolutie en het geweld kiezen, die uit de aard der zaak alles, ook de democratie, wil omverwerpen. De geschiedenis heeft ons dat afdoende geleerd. En inderdaad wordt de volledige onverwerping van de bestaande samenleving ook ronduit in bepaalde kringen toegegeven, waarbij dan bepaalde tekortkomingen als voorwendsel worden gebruikt. Wat er op volgen moet, weet men niet te formuleren, zoals de Franse en de Russische revoluties van 1789 en 1917 maar al te goed onder woorden en daden hebben gebracht. Maar hoe dan ook, het blijft

een pijnlijke zaak, waar naar mijn overtuiging de devaluatie van de persoonlijkheid mee te maken heeft. Het vele geschreeuw en de weinige wol wijzen op een onevenwichtige geestesgesteldheid die de ware democratie meer kwaad dan goed doen.

Eerbied voor elkander en elkander in positieve zin helpen is een centrale humanistische doelstelling. Discussies vanuit een ondertoon van vijandige gezindheid kunnen nooit resulteren in een menselijk contact en een vruchtbare samenwerking. Een gezonde en gave persoonlijkheid heeft de vijand in zich zelf overwonnen. Alle vijandige gevoelens zijn bekrompen gevoelens: men sluit zich af van de andere mens en kan hem dan niet meer zien als gewone medemens, wiens overtuiging men dient te eerbiedigen, eventueel te bestrijden met menswaardige middelen.

Ik wil en mag hier trouwens ook geen politiek bedrijven maar waar men om zich heen kijkt, ziet men muren die het uitzicht op een open sociaal en democratisch maatschappelijk leven versperren. Proudhon, de vader van het anarchisme vroeg om een maatschappij steunend op een systeem van gerechtigheid en wederkerigheid (mutualisme). De grenzen van de democratische vrijheden liggen waar dit begrip van wederkerigheid wordt miskend. Uit naam van de rechten van de mens, het recht op meningsuiting, worden deze rechten belaagd. Er wordt roofoverval gepleegd op de democratie door zowel anarchistische als autokratische tendensen van luidruchtige minderheden.

Mag ik er ten slotte aan herinneren, dat zowel de Christelijke als de Joodse levensbeschouwingen eerbied vragen voor de mens als nederig kind van God, en de humanistische opvatting eveneens de mens eerbiedigt in zijn zoeken naar een zelfstandige plaats in het maatschappelijk leven.

A. Saalborn

Tegen de wind in

Haar rok sloeg tegen haar benen. Ze liep tegen de wind in. Op een buitenweg. Het regende. Het regende hard. Waarom loop ik hier? dacht zij. De wind rukte aan de paraplu die ze met moeite ophield. Ze kon niet vooruitzien, niet zien waar zij liep. De straatstenen onder haar schoenen gaven de richting aan.

„Waarom loop ik hier? 'k Lijk wel gek. Ieder ander zinnig mens was thuisgebleven. Met zulk weer. 't Is net of het aldoor erger wordt. Of ook word ik moe van het er tegen-in lopen, tegen die regen en die wind. Ik word de laatste tijd zo gauw moe. Van alles. Vroeger kon het me niet schelen of het iets tegen zat. Kop omlaag en schouders er tegen-in, dacht ik dan. Tekenen dat je ouder wordt, als je er niet zo graag meer tegen-in gaat, tegen alles. Misschien had ik nooit hierbuiten moeten gaan wonen. Een half uur lopen naar de bus. Daar denk je niet aan. Als je 't begint.”

Een slip van haar regenmantel sloeg op en neer. De onderste knoop trok een beetje. Tenminste als ze zo haastig doorliep als nu. Met de wind tegen. Haar knieën werden koud en stijf. Haar benen nat. De mantel gaf geen beschutting. Niet dáár. En het vocht van de paraplu drupte op en in haar schoenen.

„'k Lijk wel gek. En 't is nergens goed voor. Maar in huis hield ik het ook niet uit. Net of er hier wat te beleven valt! Op die rotte kale buitenweg.

Geen mens haalde 't in z'n hoofd om hier te gaan lopen. — — Nou ja, ik kom wat in beweging, m'n bloed stroomt eens dóór, 'k ben er toch even 'uit'. Thuis is ook niet alles. De eenzaamheid kijkt je aan. Van alle muren. 'k Wou dat iemand me nodig had. Maar wie kan ik nu helpen? Met wat? De mensen leven hun eigen leven. Ieder voor zich. 'k Heb misschien zelf wel hulp nodig. Op een andere manier. Gezelligheid, 'n aanspraakje. Maar het zit er niet bij, hierbuiten. Ik kom teveel uit de stad. 't Zit er bij mij niet bij, ik sluit me niet áán.”

De regen spetterde op van de stenen. Haar schoenen waren doorweekt. Ze had zichzelf opgelegd om wat boodschappen te doen. Maar ze had de tas thuis vergeten. Dan maar niet zo veel. En in een papier. 't Moest toch eens ophouden of wat minder gaan gieten. En strakjes had ze de wind in de rug. Waarom ben ik de stad ontvlucht? dacht ze.

„Waarom ben ik mezelf ontvlucht, m'n steedse zelf, dat graag uitwou, en mensen zien, en gewoon gezellig praten. Dat was vroeger toch nooit moeilijk. Niet dat het zo diep-stak, dat 'wat praten', maar — —. 'k Had er genoeg van en ik wist het. Ik wist het zo verdomde goed dat ik er genoeg van had. Die mensen met hun lieve smoesjes. De een voor, de ander na. Smoezen om je uit te willen horen, om te willen weten of je en hóe ongelukkig je wel was. Omdat het duidelijk was,

dat hij niet meer kwam. Op die kamer." — Die kamer van haar waar ze zich had thuisgevoeld, aan een van de grachten, had zij moedwillig ópgegeven. Ze wilde niet op niemand wachten, in hetzelfde huis. Liever opnieuw beginnen. Ergens buiten. Een plattelandsgemeente. Een dorpsschool. Ergens waar niemand haar kende. Ze had de plaats gemakkelijk gekregen, er nauwelijks moeite voor gedaan, alleen gezegd dat ze weg wou. De meesten wilden juist naar de grote stad. Het kon haar allemaal niets meer schelen. Dat grotestadsgedoe, waar je verdrinkt tussen de mensen. Met het donkere vooruitzicht van te verdrinken in welke gracht dan ook... als je tijd was gekomen, als je 't niet langer uithield.

„Als ik er in was gelopen, hadden ze me er uitgehaald en droge kleren gegeven. Maar eenmaal droog hadden ze me weer laten gaan. Naar huis, naar die grachtenkamer met het uitzicht op die bomen en datzelfde water.”

Die gracht had ze niet meer kunnen zien. Niet meer zien of luchten. Nadat hij was weggegaan. Verweg. Met z'n vrouw en de hele santekraam naar Australië. Een nieuw leven beginnen! Nu, dat kon zij ook. Dat was een flauw kunstje. Je liep gewoon weg. Je vertrok. Je nam ergens anders werk. De rest ging vanzelf. Had ze dat toen niet gedacht?

„'k Heb me opgesloten. Daarom gaat het niet vanzelf. 'k Heb me afgesloten. Daarom zegt het me niets, het dorp, de school, de mensen, alles. En de kinderen zijn dom. Die spelen eindeloze spelletjes. Na schooltijd. Maar onder de les kijken ze dom. Ze kijken me dom aan. Stadskinderen kunnen dat niet doen, eindeloos spelletjes spelen, ze zijn anders, vlugger afgeleid, meer ondeugend. Ik heb dat vroeger nooit zo gezien, niet begrepen. Niet begrepen dat er tussen kinderen en kinderen een verschil is. Net als tussen mensen en mensen. Hier doen de mensen me niets. Had ik dat maar geweten. Ach, ik zou toch zijn gegaan!”

Ze kwam hem tegen.

„Waar moet je heen?” vroeg hij.

„Nergens heen, ik loop, ik leef zo maar wat,” zei zij. „Je hebt er ook niets meer mee nodig. Je bent immers wég gegaan!” En hij: „En waarom, dacht je?”

Omdat je het wou, dacht ze koppig, omdat je dat wou! anders dèe je zo iets toch niet?

„Je wilde niet met me trouwen,” zei hij. En in haar gedachtenspel klonk zijn stem moedeloos. Ze trok haar schouders op, in de regen. Alleen onderweg. Waarom praatte zij dan toch? Altijd nog. En altijd over hetzelfde. Met hem.

„Je had je gezin,” zei zij en ze herinnerde zich hoe zij 't hem gezegd had. „vrouwen en kinderen!”

„M'n vrouw geeft niet meer om mij, ze gaat al lang met 'n ander,” had hij gezegd. En later, op een andere keer: „waarom wil je nu niet? Eerst toch wel. Wat is er veranderd?” — Zij had het niet geweten en ze wist het nog niet, niet duidelijk, niet helemaal. Ze wilde het niet weten. Ze was op haar vrijheid gesteld, dat wist ze wel, maar dat wilde ze hem niet zeggen, het klonk zo egoïstisch, zo net of ze alleen maar aan zichzelf dacht... Ze zei dat ze, meer dan hij, dacht aan

zijn kinderen. Dat was niet waar geweest. Dat wist ze nu heel goed. Ze had het, toen ook al, heel goed geweten. Ze kon het hem niet verklaren en kon dat ook niet voor zichzelf. Wel wist ze nog, dat toen zij van de nieuwe ambities van zijn vrouw hoorde, zij zelf opeens geen ambitie meer had. Niet om zich aan hem te binden. Ze voelde zich opeens nog te jong!

„'k Zou toch gek geweest zijn om in de stad op drie vreemde kinderen van hem te gaan lopen passen. En eten te koken. En alles in huis te doen. En dan maar te lopen wachten dat hij na kantoor tijd thuiskwam. Misschien kwam hij wel laat. Misschien zag hij, tegen die tijd, op kantoor, of er buiten, ook wel weer eens 'n ander. Net als met mij. Ben ik daarom liever op mijzelf gebleven? — Zou het wáár geweest zijn van die vrouw, zijn vrouw, die een andere man verkoos boven hem? Of zei hij dat alleen maar om het mij gemakkelijk te maken? Je weet nooit wat 'n man in zo'n situatie kan zeggen of doen. Misschien was hij wel, als puntje bij paaltje kwam bij z'n eigen vrouw gebleven. Maar nee, dat geloof ik niet. Ofschoon, dat deed hij nu immers óók? Ik heb er geen spijt van, alleen misschien een beetje spijt dat ik niet wat meer gedáán heb alsof ik om zijn vrouw toch niet wilde, om die niet te ontwortelen of zeer te doen of zo. Maar het rolde opeens naar mij toe, ik kon geen voet verzetten, hij kwam, toch eigenlijk, onverwacht met zijn vraag aan mij. Het kwam alles te opeens. Ik kon het niet overzien. En ik had het ook niet overzien. En ik had het ook niet vóórzien dat het ooit nog eens zo ver zou komen.”

Ze liep alleen in de regen. Haar regenmantel kletste tegen haar kuit, ze voelde zich koud.

„Ik ben net gek om hier in dit weer op deze rotweg te gaan lopen. Waarom bleef ik niet thuis? In m'n eigen kleine huis, waar het niemand aangaat wat ik doe. Waar ik niet aldoor de burenhoor, zoals op die grachtenkamer...”

De wind sloeg de druppels van de paraplu tegen haar natte benen. Maar zij ging nog niet naar huis. Ze stapte nog. Tegen de wind in.

Catharina van der Linden

kerstmisviering

In 't klein café zitten nu tien personen, 'k Heb ze een voor een zorgvuldig nageteld: Twee kruideniers, een visboer en zes zonen Van burgerlui met zeer veel geld.

Ze spelen kaart of dobbelen en praten; Ze zijn luidruchtig, stevig en gezond. Moeder Fortuin zal nooit hun dak verlaten, Zij hebben huizen, aandelen en grond.

Ze zijn zo blij, dat Christus is geboren, En blijder nog, dat zij geboren zijn. „Minuit Chrétiens”... de stralende engelenkoren Zingen de lof van 't leven en de wijn.

Ze zijn ten slotte niet onsympathiek, Die dwaze stumpers, door hun tijd verblind, ... — Wordt een van hen vandaag of morgen ziek, Dan schreit hij om zijn moeder als een kind.

J. van Nijlen

Van week tot week

RADIO (Hilversum II)

Zondag 29 december 9.45—10 uur: Gesprek tussen rooms-katholieken en humanisten.

(Hilversum I)

Zondag 5 januari 9.45—10.00 uur: U. J. Rutgers: „De Amerikaanse uitdaging aan de mens”.